

Incidenten- en klokkenluidersregeling

Stichting PensioenfondsVNU

Inleiding

Incidenten kunnen een gevaar vormen voor de integere en beheerste bedrijfsvoering van Stichting Pensioenfonds VNU (hierna het fonds). Deze incidenten- en klokkenluidersregeling geeft aan welke stappen gevolgd worden als er sprake is van een incident binnen het fonds. Doel van deze regeling is het voorkomen van schade aan de beheerste en integere bedrijfsvoering en goede naam van het fonds, alsmede het beperken van mogelijke gevolgschade.

Daarnaast wil het fonds leren van incidenten om herhaling te voorkomen. Het fonds streeft er naar een betrouwbare, transparante en lerende organisatie te zijn. Daarbij past een cultuur waarin medewerkers en verbonden personen incidenten kunnen melden en waarin helder is hoe met deze melding zal worden omgegaan.

De Pensioenwet schrijft voor dat een pensioenfonds zijn organisatie zodanig inricht dat deze een beheerste en integere bedrijfsvoering waarborgt. Onderdeel hiervan is het beheerst omgaan met incidenten en de bijbehorende risico's. Omdat sommige incidenten een gevaar (kunnen) vormen voor de beheersing en de integriteit van de bedrijfsvoering, is het van belang dat deze kunnen worden gemeld, zorgvuldig worden vastgelegd en afgehandeld.

In artikel 19a van het Besluit Financieel Toetsingskader Pensioenfondsen (Besluit FTK) en de bijbehorende toelichting is dit nader uitgewerkt. Het Besluit FTK voor pensioenfondsen stelt dat pensioenfondsen een systematische analyse moeten maken van integriteitrisico's en dat ten minste beleid, procedures en maatregelen aanwezig moeten zijn ten aanzien van integriteitgevoelige functies en incidenten.

De Code Pensioenfondsen bepaalt dat een bestuurder voor zorg moet dragen dat alle personen die betrokkene zijn bij of financieel afhankelijk zijn van het fonds, zonder gevaar voor hun positie, de mogelijkheid hebben te rapporteren over onregelmatigheden van algemene, operationele en financiële aard. Dit kan gaan om onregelmatigheden zowel binnen het pensioenfonds als bij partijen aan wie taken worden uitbesteed. Daarnaast moet duidelijk worden vastgelegd bij wie en op welke wijze hierover gerapporteerd kan worden. Met deze regeling wordt voorzien in deze eisen.

1 Definities

Fonds	Stichting Pensioenfonds VNU
Bestuur	Bestuur van het fonds
Toezichthouder	De Nederlandsche Bank (DNB)
Incidenten	<p>Een gedraging of gebeurtenis die een ernstig gevaar vormt voor de integere uitoefening van het bedrijf van het fonds.</p> <p>Incidenten die optreden bij de uitvoeringsorganisatie, waaraan het fonds werkzaamheden heeft uitbesteed, worden gemeld aan het fonds, indien deze incidenten een ernstig gevaar vormen voor de integere bedrijfsvoering van het fonds, dan worden incidenten bij de uitvoeringsorganisatie aangemerkt als een incident van het fonds.</p> <p>Bij twijfel of een gedraging of gebeurtenis moet worden aangemerkt als een incident zal overleg worden gepleegd met de toezichthouder.</p> <p>Er wordt een onderscheid gemaakt tussen operationele Incidenten en overige Incidenten.</p>
Operationele Incidenten	Een incident dat plaats heeft gevonden bij partijen of personen waaraan werkzaamheden zijn uitbesteed en waarbij er een inbreuk is geweest op de integere bedrijfsvoering.
Overige Incidenten	<p>Alle incidenten, die niet beschouwd kunnen worden als operationele Incidenten. Onder overige incidenten worden in ieder geval verstaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een (dreigende) bewuste schending van wet- en regelgeving; • een (dreiging van) bewust onjuist informeren van publieke organen; • een (dreigende) schending van binnen het fonds geldende gedragsregels; • (een dreiging van) het achterhouden, vernietigen of manipuleren van informatie over deze feiten. • een ernstig gevaar voor de integere bedrijfsuitoefening van het fonds; • een gedraging of gebeurtenis die kan leiden tot een groot afbreukrisico in de media; • fraude, misleiding, bedrog, verduistering of diefstal door een of meer personen in zijn/hun hoedanigheid van verbonden persoon; • een aanwijzing van een toezichthouder, een last onder dwangsom of het voornemen om een bestuurlijke boete op te leggen; • overige strafbare feiten.
Raadspersoon	Persoon op wie uit hoofde van zijn functie een geheimhoudingsplicht rust, zoals een advocaat of een bedrijfsarts.
Vertrouwenspersoon	De Compliance Officer de heer R. Mersch van GBA Accountants.
Voorzitter	De voorzitter van het bestuur
Verbonden personen	<p>Verbonden personen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leden van het bestuur • Leden van het verantwoordingsorgaan • Leden van de visitatiecommissie • Externe leden van commissies • Andere (categorieën) personen die zijn aangewezen door het fonds als verbonden persoon
Medewerker	Iedereen die op professionele wijze betrokken is bij het fonds, niet zijnde een verbonden persoon.

Klokkenluider

De medewerker of verbonden persoon die aan de vertrouwenspersoon melding doet van een incident of een vermoeden van een incident.

2 Melden, beoordelen en vastleggen van incidenten

1. Iedere verbonden persoon die een incident constateert is gehouden dit te melden aan de vertrouwenspersoon. Daarnaast kan ook een medewerker melding doen van een incident. Een melding kan zowel schriftelijk, elektronisch als mondeling worden gedaan. De melding van een incident of een vermoeden van een incident wordt vertrouwelijk en met grote zorgvuldigheid behandeld.
2. De vertrouwenspersoon beoordeelt in overleg met de voorzitter de melding en bepaalt of er sprake is van een incident en zo ja, of er dan sprake is van een operationeel dan wel een overig Incident. Dit oordeel wordt vastgelegd. Indien de melding betrekking heeft op de voorzitter, dan treedt de plaatsvervangende voorzitter in het kader van deze regeling in zijn plaats.
3. Meldingen van incidenten en de beoordeling van de vertrouwenspersoon van het incident worden door hem geregistreerd in het incidentenregister van het fonds. Gedurende het verdere proces worden in het dossier de naar het oordeel van de vertrouwenspersoon relevante documenten opgenomen, zoals de communicatie tussen de verschillende betrokkenen, de rapportages, de resultaten van eventueel onderzoek, de genomen preventieve en repressieve maatregelen en de meldingen aan DNB. De voorzitter informeert de vertrouwenspersoon over de maatregelen die naar aanleiding van het incident zijn genomen, alsmede over de meldingen aan DNB.
4. De vertrouwenspersoon brengt de melder van de beoordeling van de melding op de hoogte. Dit kan zowel schriftelijk, elektronisch als mondeling worden gedaan.

3 Onderzoek en behandeling van Incidenten

1. Een incident wordt door de vertrouwenspersoon direct gemeld aan het Bestuur.
2. Indien de vertrouwenspersoon van mening is dat er sprake is van een operationeel incident brengt hij daarnaast ook de leidinggevende van de afdeling waar zich het operationeel incident heeft voorgedaan op de hoogte.
3. De vertrouwenspersoon kan in overleg met de voorzitter besluiten een nader onderzoek te (laten) verrichten naar het incident. Het doel van het onderzoek is:
  - a. waarheidsvinding met betrekking tot het incident en de daarmee samenhangende bewijsvoering voor disciplinaire, civielrechtelijke en strafrechtelijke vervolgstappen;
  - b. het beperken van de (potentiële) schade naar een beheersbaar niveau; en
  - c. het herstel van de bedrijfsvoering, voor zover het incident daarop enige invloed had.
4. Het onderzoek naar het incident wordt uitgevoerd door de vertrouwenspersoon of interne en/of externe deskundigen. Als de melding betrekking heeft op een incident bij een partij aan wie werkzaamheden zijn uitbesteed, wordt het onderzoek verricht in overleg met deze partij.
5. Als het onderzoek wordt uitgevoerd door interne en/of externe deskundigen rapporteren zij de onderzoeksresultaten aan de vertrouwenspersoon. De rapportage bevat een kort relaas van feiten en omstandigheden en indien vastgesteld is dat sprake is van een incident de bewijsvoering daarvoor in hoofdlijnen en een advies met betrekking tot de te nemen maatregel(en).
6. Tijdens de onderzoekswerkzaamheden worden, als een onderzoek naar een of meerdere verbonden personen onderdeel van deze werkzaamheden vormt, de regels die gelden voor het doen van een Persoonsgericht Onderzoek, zoals beschreven in artikel 8, in acht genomen.
7. Als een onderzoek wordt verricht door interne en/of externe deskundigen zijn de onderzoeker(s) gehouden de vertrouwenspersoon op de hoogte te brengen en te houden van alle ontwikkelingen in het onderzoek.

4 Maatregelen

1. Op basis van de onderzoeksresultaten beoordeelt de voorzitter het incident en besluit in overleg met het bestuur over de te nemen maatregel(en), zoals:
  - a. disciplinaire maatregelen;
  - b. civielrechtelijke maatregelen;
  - c. interne en externe openbaarmaking;
  - d. aanpassing van procedures; en/of
  - e. overige maatregelen voor het herstel van de bedrijfsvoering
2. Indien een incident veroorzaakt is door een verbonden persoon, wordt bij het bepalen van de maatregel(en) en sancties betrokken dat een incident als een ernstige schending wordt beschouwd van de vertrouwensrelatie tussen het pensioenfonds enerzijds en de verbonden persoon anderzijds.
3. Het veroorzaken van een incident of anderszins daarbij betrokken zijn, kan leiden tot ontslag uit de functie die de verbonden persoon bij het pensioenfonds vervult. Indien sprake is van opzettelijk en ernstige strafbare feiten, zoals misdrijven genoemd in het Wetboek van Strafrecht en de Wet op de economische delicten, wordt in beginsel aangifte gedaan bij justitie of de politie.
4. De voorzitter ziet toe op de implementatie en naleving van nieuwe procedures en maatregelen, die naar aanleiding van het incident getroffen worden.
5. Na de behandeling van elk Incident worden, ter afronding, door het bestuur van het fonds maatregelen genomen. De genomen maatregelen zullen zijn gebaseerd op de aard van het Incident en de daaruit voortvloeiende gevolgen. De maatregelen kunnen onder meer zijn gericht op het beheersen en beperken van het optredende risico, het bevestigen van geldende normen en het voorkomen van negatieve effecten – zowel intern als extern – van het Incident om herhaling in de toekomst te voorkomen. De eindverantwoordelijkheid voor de afronding van het incident en de eventuele getroffen maatregelen ligt bij het bestuur.

5 Rapportage

1. De vertrouwenspersoon bewaakt de voortgang van het meldproces, het onderzoek, alsmede de opvolging van acties en rapporteert hierover aan het bestuur.
2. De voortgang van de afhandeling van incidenten wordt in de vergadering van het bestuur geagendeerd. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het toezien op de opvolging van de genomen acties. Namens het bestuur kan de vertrouwenspersoon toezien op de daadwerkelijke opvolging.
3. In de rapportage(s), zoals die periodiek aan het bestuur worden aangeboden, wordt jaarlijks inzicht gegeven in het aantal Incidenten dat zich de betreffende periode heeft voorgedaan en de aard daarvan. Tevens bevat de rapportage informatie over de voortgang van de afhandeling van incidenten en naar aanleiding van deze incidenten genomen maatregelen.

6 Rol voorzitter

1. Indien de aard van het Incident snel handelen vereist zijn de voorzitter en een bestuurslid dat de deelnemers of pensioengerechtigden vertegenwoordigd bevoegd om namens het bestuur een (voorlopig) besluit te nemen.
2. De voorzitter en een bestuurslid dat de deelnemers of pensioengerechtigden vertegenwoordigd zijn gehouden om de overige leden van het bestuur zo snel mogelijk op de hoogte te brengen van de door hen verrichte acties en genomen (voorlopige) besluiten en deze, indien nodig, alsnog ter definitieve besluitvorming aan het bestuur aan te bieden.

7 Meldten toezichthouder en overige communicatie

1. Door of namens het bestuur wordt onverwijld de toezichthouder over een Incident geïnformeerd.

2. De toezichthouder wordt op de hoogte gebracht van alle feiten, omstandigheden en achtergronden van het Incident, alsmede de maatregelen die naar aanleiding van het Incident zijn genomen.
3. Het bestuur beslist over de communicatie, zowel intern als extern, met betrekking tot incidenten. Door het bestuur wordt, na advies van de vertrouwenspersoon, besloten of en wanneer andere organen van het fonds, stakeholders en overige belanghebbenden op de hoogte worden gebracht van een incident.

8 Persoonsgericht onderzoek

1. Als er een redelijk vermoeden bestaat dat een verbonden persoon verantwoordelijk is voor, dan wel zich schuldig heeft gemaakt aan, een incident, kan de vertrouwenspersoon in overleg met de voorzitter besluiten een persoonsgericht onderzoek in te stellen. De persoon naar wie het persoonsgericht onderzoek zich richt wordt onverwijld op de hoogte gebracht van het persoonsgericht onderzoek.
2. Een persoonsgericht onderzoek wordt ingesteld binnen een redelijke termijn, nadat er voldoende aanwijzingen bekend geworden zijn dat de betreffende verbonden persoon zich schuldig heeft gemaakt aan het incident.
3. De verbonden persoon naar wie het persoonsgericht onderzoek verricht wordt, wordt in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken. Zijn zienswijze wordt schriftelijk vastgelegd.
4. Door of namens het bestuur worden een of meerdere personen of organisaties aangewezen die het persoonsgericht onderzoek verrichten.
5. Indien het onderzoek en/of het belang van het fonds dit vereist, kan, in overleg met het bestuur, door de onderzoeker(s) opdracht gegeven worden om bepaalde gegevens of zaken veilig te stellen. Daartoe wordt een belangenafweging gemaakt. Voor het inzien van persoonlijke informatie is toestemming van het bestuur vereist.
6. Een persoonsgericht onderzoek vindt op een integere en zorgvuldige wijze plaats. Toegezien wordt op de in acht te nemen zorgvuldigheid, waarbij de belangen van het fonds, het belang van de persoon dan wel de personen naar wie het onderzoek zich richt en de belangen van overige betrokkenen redelijkerwijs in acht worden genomen. Het persoonsgericht onderzoek wordt binnen een redelijke termijn uitgevoerd.
7. Na de uitvoering van een persoonsgericht onderzoek, wordt een schriftelijk advies uitgebracht aan het bestuur. Het op schrift gestelde advies wordt door de vertrouwenspersoon bewaard.
8. Alle relevante documenten, daaronder begrepen de zienswijze van de verschillende betrokkenen, rapportages en het op schrift gestelde advies worden opgenomen in een dossier.

9 Klokkenuidersregeling

1. Het pensioenfonds draagt er zorg voor dat de melder van een incident als klokkenluider beschermd wordt. Dat wil zeggen dat de melder op geen enkele wijze in zijn positie bij het pensioenfonds benadeeld wordt, voor zover hij te goeder trouw gehandeld heeft. Het pensioenfonds gaat ervan uit dat een melding te goeder trouwe is gedaan, tot het moment dat zij overtuigd is geraakt van het tegendeel.
2. Meldingen van een (vermoeden van een) incident worden vertrouwelijk en met grote zorgvuldigheid behandeld. De identificatiegegevens van de melder zijn alleen bekend bij de vertrouwenspersoon en de voorzitter en worden niet opgenomen in rapportages aan het bestuur en ook niet in communicatie naar derden. Ook indien de melder geen belang hecht aan anonimiteit zal zijn identiteit alleen dan worden vrijgegeven in communicatie, wanneer daartoe een wettelijke verplichting bestaat. In het geval een melder wel zijn naam kenbaar maakt bij de vertrouwenspersoon en aangeeft verder anoniem te willen blijven zal de vertrouwenspersoon dit respecteren en de identificatiegegevens van de melder verder aan niemand melden, tenzij hiertoe een wettelijke verplichting bestaat. Indien aanvullende informatie benodigd is in het belang van het onderzoek, kan de melder worden verzocht zijn medewerking hieraan te verlenen. De melder is hiertoe niet verplicht.

3. Het pensioenfonds draagt er zorg voor dat niemand op geen enkele wijze in zijn of haar positie bij het pensioenfonds wordt benadeeld vanwege het uitoefenen van de taken en/of verplichtingen uit deze regeling.
4. Een klokkenluider die willens en wetens heeft deelgenomen aan of veroorzaker is van een incident, zal bij melding van dit incident geen rechtsbescherming kunnen genieten zoals een te goeder trouw handelende persoon.
5. Indien de klokkenluider de melding intrekt, vergewist het pensioenfonds zich ervan dat de intrekking niet onder invloed van dreigementen of door omkoping heeft plaatsgevonden.
6. Incidentendossiers worden in een beveiligde omgeving bewaard. Indien er sprake is van de betrokkenheid van een verbonden persoon worden zijn identificatiegegevens op een zodanige wijze bewaard dat alleen de vertrouwenspersoon en de voorzitter van het bestuur toegang hebben tot deze gegevens.
7. Een ieder die uit hoofde van deze regeling informatie verkrijgt over (de melding van) een incident, betracht daarover uiterste geheimhouding, tenzij op basis van deze regeling of bij of krachtens de wet de bevoegdheid of de verplichting bestaat om die informatie aan een derde te verschaffen.
8. Indien voor de afronding van het Incident openheid van zaken is vereist, kan het bestuur beslissen dat de verplichting tot geheimhouding geheel of gedeeltelijk vervalt.

10 Kosteloos vertrouwelijk advies bij vertrouwenspersoon of raadspersoon

1. De melder heeft de mogelijkheid kosteloos vertrouwelijk advies in te winnen bij de vertrouwenspersoon omtrent het (eventueel) doen van een melding. De melder kan hierbij geadviseerd worden over de passende weg voor het melden van (een vermoeden van) een incident. Ook kan de melder gewezen worden op de mogelijke implicaties die een melding met zich brengt. De eventuele kosten van het vertrouwelijk advies van de vertrouwenspersoon worden gedragen door het pensioenfonds.
2. De melder kan een (vermoeden van een) incident ook melden bij een raadspersoon om hem of haar in vertrouwen om raad te vragen. De raadspersoon kan de melder adviseren over de passende weg voor het melden van (een vermoeden van) een incident en de melder wijzen op de mogelijke implicaties die een melding met zich brengt. Zo'n raadspersoon moet iemand zijn op wie uit hoofde van zijn functie een geheimhoudingsplicht rust, zoals een advocaat of een bedrijfsarts. Een melding kan ook anoniem ingediend worden via deze raadspersoon. Indien de melding naar het oordeel van de vertrouwenspersoon terecht is, zal het fonds de kosten van deze raadspersoon mits redelijk vergoeden. Als de melding onterecht is zijn de kosten van de raadspersoon voor rekening van de melder.

11 Overig

Deze regeling is als 'incidentenregeling' in werking getreden op 17 juni 2015 en per 8 november 2017 gewijzigd in een 'incidenten- en klokkenluidersregeling'.